

PŘEHLED ROZHODOVACÍ PRAXE...

JUDr. Radim Marada a Mgr. Tomáš Trojan,
advokátní koncipienti v advokátní kanceláři Mgr. Michala Vrajíka

...NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Rozsudek sp. zn. 21 Cdo 4150/2019 ze dne 9. června 2020

Témata: Okamžité zrušení; neomluvená absence

Neomluvené zameškání práce žalobcem přesahovalo 5 dnů a svůj nástup do zaměstnání (*žalobce – pozn. autorů*) neoprávněně podmiňoval uhrazením nákladů spojených s jeho stěhováním do České republiky žalovaným (*zaměstnavatelem – pozn. autorů*). Tímto jednáním úmyslně porušil povinnost zaměstnance konat práci podle pracovní smlouvy (*zvláště hrubým způsobem, což odůvodňuje rozvázání pracovního poměru okamžitým zrušením – pozn. autorů*).

Rozsudek sp. zn. 21 Cdo 576/2020 ze dne 16. června 2020

Témata: Nadbytečnost zaměstnance; náplň práce zaměstnance

Pokud se část dosavadní pracovní náplně žalobkyně stala pro žalovanou nepotřebnou a pokud nebylo možno dosáhnout zamýšleného účelu organizační změny jinak, nehraje následné přijetí paní Š. do pracovního poměru u žalované pro úvahu o ne/potřebnosti žalobkyně

žádnou roli. Obsah dokumentů – „náplň pracovní činnosti“ – je v případě paní Š. a žalobkyně naprosto odlišný a dokumentuje právě rozsah nepotřebnosti s žalobkyní sjednané práce.

Rozsudek sp. zn. 21 Cdo 4008/2018 ze dne 23. června 2020

Téma: Dohoda o provedení práce; odměna z dohody

Zákon tím umožňuje zaměstnavateli i zaměstnanci účastnit se na výkonu závislé práce (*na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr – pozn. autorů*) za volnějších podmínek, než je tomu v pracovním poměru. Za tohoto stavu je tedy odůvodněn závěr, že mezi účastníky ústně uzavřená dohoda o mimořádné odměně ve výši 200 000 Kč za práci vykonanou žalovaným pro žalobce na základě dohody o provedení práce je platným právním ujednáním.

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 4159/2019 ze dne 23. června 2020

Téma: Náhrada škody; limit odpovědnosti zaměstnance

Musí-li soud zkoumat jednotlivé předpoklady odpovědnosti u každé škodné události zvlášť, musí také u každé odděleně vyčíslené škody aplikovat pravidlo obsažené v § 257 odst. 2 zákoníku práce, podle něhož výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu.

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 266/2020 ze dne 23. června 2020

Téma: Rozsah náhrady škody; odčinění nemajetkové újmy

Při rozhodování o náhradě nemajetkové újmy v penězích musí být vždy prokázáno, že existují okolnosti, které dokládají, že v konkrétním případě nestačí jen přisouzení zadostiučinění podle § 13 odst. 1 o. z., a to zejména z hlediska intenzity, trvání a rozsahu nepříznivých následků vzniklých žalobci (např. s ohledem na jeho postavení v interpersonálních vztazích).

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 424/2020 ze dne 25. června 2020

Téma: Nabídková povinnost; kvalifikační způsobilost zaměstnance

Žalobce je absolventem fakulty financí a účetnictví a ke dni, kdy mu byla doručena výpověď, žalovaný disponoval volným pracovním místem, pro jehož výkon bylo vyžadováno (*mimo jiné – pozn. autorů*) vysokoškolské vzdělání v ekonomickém oboru, dále znalost podvojného účetnictví, orientace v rozpočtování a výkaznictví. Žalovaný byl proto povinen navrhnout žalobci po jeho odvolání z pracovního místa změnu jeho pracovního zařazení na tuto práci.

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 713/2020 ze dne 21. července 2020

Téma: Okamžité zrušení; forma právního jednání

Písemná forma právního jednání (*okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem – pozn. autorů*) předpokládá existenci dvou náležitostí – písemnosti (spočívající v tom, že obsah právního úkonu je zachycen v textu listiny) a podpisu jednající osoby. Na rozdíl od textu písemnosti musí být podpis zásadně vlastnoruční, čímž je zaručena určitá jedinečnost (*identifikace jednajícího a podpis mechanickými prostředky nepostačuje – pozn. autorů*).

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 1173/2020 ze dne 21. července 2020

Téma: Náhrada škody zaměstnancem; spoluodpovědnost zaměstnavatele

Vznik škody byl sice částečně v příčinné souvislosti s jednáním (*žalobkyně – pozn. autorů*), která umožnila žalovanému soustavně, po dobu delší než 8 let, úmyslně porušovat povinnosti k ochraně majetku zaměstnavatele. Za stěžejní příčinu však (*odvolací soud – pozn. autorů*) označil jednání žalovaného. Pakliže za tohoto skutkového stavu soud určil podíl žalobkyně na způsobení výsledného škodlivého následku toliko v rozsahu 25 %, nedopustil se zjevné nepřiměřenosti.

Rozsudek sp. zn. 21 Cdo 1446/2020 ze dne 21. července 2020

Téma: Náhrada škody; určení výše škody

Žalovaná je povinna nahradit žalobci škodu, která mu (jeho právní předchůdkyni) vznikla dne 14. května 2012 odcizením osobního automobilu značky XY, rok výroby 2006. Dovolatelce

Ize přisvědčit, že k určení obecné ceny (*cena obvyklá v daném místě a čase vzniku škody – pozn. autorů*) této věci je zapotřebí odborných znalostí, a že ve smyslu ustanovení § 127 o. s. ř. se proto soud v tomto směru neobejde bez znaleckého posudku nebo odborného vyjádření.

Usnesení sp. zn. 21 Cdo 2025/2020 ze dne 5. srpna 2020

Témata: Náhrada mzdy; neplatné rozvázání pracovního poměru

Zákoník práce ve znění účinném v době od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2011 neumožňoval soudu v případech, že celková doba, za kterou by měla být zaměstnanci poskytnuta náhrada mzdy nebo platu (*z titulu neplatného rozvázání pracovního poměru podle § 69 odst. 1 zákoníku práce – pozn. autorů*), přesahovala 6 měsíců, na žádost zaměstnavatele jeho povinnost k náhradě mzdy nebo platu za další dobu přiměřeně snížit, popř. vůbec nepřiznat.

...NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

Rozsudek sp. zn. 1 Ads 213/2020 ze dne 7. září 2020

Témata: Uchazeč o zaměstnání; vyřazení z evidence

Oznámení o dva pracovní dny později (*Městský soud – pozn. autorů*) nepovažoval ve smyslu uvedené zákonné úpravy za akceptovatelné. Ve světle okolností posuzovaného případu shledává Nejvyšší správní soud takový závěr (*o nesplnění povinnosti uchazeče o zaměstnání – pozn. autorů*) velmi přísným a nepřiměřeně formalistickým (*s ohledem na jeho akutní zdravotní problémy, nedostatečnou znalost jazyka a nepříznivou sociální situaci – pozn. autorů*).

Rozsudek sp. zn. 4 Ads 423/2019 ze dne 15. září 2020

Témata: Služební poměr; převedení na jiné místo

Služební orgán náležitě objasnil, proč považuje služební místo vedoucího oddělení správy budov za vhodné pro stěžovatele. Není rozhodné, zda by bylo vhodné i nějaké jiné volné služební místo. Bylo proto na úvaze služebnímu orgánu, na které z potenciálně vhodných služebních míst stěžovatele převede (*po jeho odvolání ze služebního místa představeného – pozn. autorů*), přičemž mohl přihlídnout i k potřebám státní služby.

Rozsudek sp. zn. 10 Ads 124/2019 ze dne 23. září 2020

Témata: Služební poměr; započitatelnost praxe

Chybí-li přesně formulované přechodné ustanovení, které by natrvalo vztáhlo dopady jinak již nepoužitelného nařízení č. 564/2006 Sb. (*umožňujícího na rozdíl od zákona o státní službě odečíst část praxe v případě nesplnění požadované úrovně vzdělání – pozn. autorů*) na určitou skupinu státních zaměstnanců (přijatých do služebního poměru podle § 201 odst. 1 zákona o státní službě), není možné výkladem dotvářet právní úpravu v neprospěch státního zaměstnance.

Rozsudek sp. zn. 6 Ads 211/2020 ze dne 24. září 2020

Témata: Uchazeč o zaměstnání; vyřazení z evidence

Bylo ostatně na žalobci (*vyřazenému z evidence uchazečů o zaměstnání – pozn. autorů*), aby dbal na ochranu svých práv a včas si zajistil potvrzení lékaře, které by prokazatelně dokládalo jeho zdravotní stav ke dni 10. května 2018. Stěžovatel lékaře navštívil až dne 15. května 2018, poté došlo k jeho hospitalizaci od 15. května 2018 do 16. května 2018. Záznamy nedokládají, že zdravotní problémy v intenzitě bránící v účasti na schůzce trpěl už v den schůzky.

Rozsudek sp. zn. 2 Ads 83/2019 ze dne 29. září 2020

Témata: Nelegální práce; povolení k zaměstnání

Zaměstnanci stěžovatelky bylo uděleno pracovní oprávnění k výkonu druhu práce „dělník v oblasti výstavby budov“. Při kontrole však cizinec třídil a zpracovával elektroodpad v areálu

společnosti, jež podniká v oblasti nakládání s odpady. Stěžovatelka umožnila výkon nelegální práce, neboť zaměstnancem vykonávaná činnost není podřaditelná pod druh práce, k němuž bylo zaměstnanci uděleno oprávnění.

Rozsudek sp. zn. 5 Ads 93/2020 ze dne 30. září 2020

Témata: Střet zájmů; zaměstnávání zdravotně postižených

Nebylo postaveno najisto, zda činnosti (druhy prací, které jsou souhrnně označeny druhem práce – administrativní pracovnice), jsou odlišné od výkonu funkce jednatele společnosti žalobce (rovněž vykonávané stejnou zaměstnankyní – pozn. autorů), či nikoliv. Tuto skutečnost měl krajský soud (podle názoru NSS správně – pozn. autorů) pro posouzení nároku na příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za zásadní.

Rozsudek sp. zn. 3 Ads 55/2018 ze dne 8. října 2020

Témata: Podpora v nezaměstnanosti; bydliště přeshraničního pracovníka

Stěžovatelka po dobu výkonu zaměstnání ve Velké Británii ve smyslu nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 nezachovala bydliště v ČR (a měla tedy požádat o příslušné dávky v nezaměstnanosti ve Velké Británii – pozn. autorů). Soud přitom přihlížel k celé době, po kterou stěžovatelka vykonávala zaměstnání ve Velké Británii (z hlediska definice středu zájmů dotčené osoby, jenž je rozhodný pro určení bydliště podle čl. 11 nařízení č. 987/2009 – pozn. autorů).

Rozsudek sp. zn. 8 Ads 277/2018 ze dne 22. října 2020

Témata: Nemocenské pojištění; člen družstva

Bod 15 (§ 5 písm. a) zákona o nemocenském pojištění – pozn. autorů) se vztahuje čistě na případy tzv. faktických pracovních poměrů, tedy pracovních poměrů, ke kterým všechny jeho strany přistupovaly jako k platným a podle toho jednaly, avšak vyskytla se vada, kvůli které pracovní vztah legálně nevznikl. Nejedná se tak o bod, který by se vztahoval i na osoby, které pojištěny nemají být vůbec, popř. pouze za určitých okolností, které však nenastaly.

Rozsudek sp. zn. 7 Ads 115/2019 ze dne 22. října 2020

Témata: Mzdové nároky; platební neschopnost zaměstnavatele

Ustanovení § 9 odst. 4 (zákon č. 118/2000 Sb. upravující poskytnutí mzdového nároku při platební neschopnosti zaměstnavatele ve výši minimální mzdy – pozn. autorů) obsahuje dvě hypotézy, jejichž splnění je vyžadováno souběžně. Naplnění druhé hypotézy (neosvědčení výše nároku) nelze dovozovat z naplnění hypotézy první (pasivita zaměstnavatele). Důkazní prostředky nelze považovat za neosvědčující proto, že nejsou verifikovány údaje zaměstnavatele.

Rozsudek sp. zn. 4 Ads 75/2018 ze dne 29. října 2020

Témata: Chráněné pracovní místo; zvýšený příspěvek

Nárok na zvýšení příspěvku o úhradu dalších nákladů bude moci zaměstnavatel uplatnit až po uplynutí 12 měsíců ode dne obsazení zřízeného chráněného pracovního místa nebo vymezení chráněného pracovního místa. Rozhodná doba se posuzuje vždy ve vztahu ke konkrétnímu zaměstnavateli. Stěžovatel sice byl s V. K. v závazkovém vztahu z hlediska uzavřené smlouvy o sdružení, ten z něho však nečiní ani právního ani materiálního zaměstnavatele.

Rozsudek sp. zn. 9 Ads 199/2020 ze dne 29. října 2020

Témata: Nelegální práce; znak soustavnosti

Není možné hovořit o naplnění znaku soustavnosti, jelikož stěžovatel má za skutečně prokázaný pouze jeden případ výkonu práce. Ze samotného charakteru činnosti není možné tento znak (závislé práce – pozn. autorů) dovodit, jelikož nemohl na soustavnost činnosti žalobkyně usoudit (příslušný správní orgán – pozn. autorů) z činnosti v projednávaném případě trvajících časového intervalu od 13:15 do 13:45 nebo z její pouhé přítomnosti v provozovně.

Rozsudek sp. zn. 3 Ads 106/2019 ze dne 30. října 2020***Téma: Znak závislé práce; jednání jménem zaměstnavatele***

Pro posouzení podmínky závislé práce by nebylo možné zjistit, zda pracovník jedná (krmí dobytek apod.) „svým jménem“ či „jménem zaměstnavatele“. Z hlediska posouzení tohoto znaku závislé práce je tudíž třeba zkoumat především to, kdo poskytoval pracovníkovi pracovní oblečení, stroje, nářadí atd. (z hlediska koncentrace hospodářské závislosti – pozn. autorů). Druhotným hlediskem pak je, jak tento pracovník vystupoval ve vztahu ke třetím osobám.

...ÚSTAVNÍHO SOUDU**Usnesení sp. zn. IV. ÚS 122/19 ze dne 11. srpna 2020*****Téma: Doba určitá; akademický pracovník***

Stěžovatel vychází z retrospektivní povahy § 39 odst. 2 zákoníku práce. S ohledem na konkrétní okolnosti posuzovaného případu by stěžovatelem zastávaný výklad vedl k tomu, že by se ke dni 1. ledna 2012 jeho pracovní poměr na dobu určitou změnil (bez dalšího) na dobu neurčitou, čímž by v té době právně dovolené ujednání učinil nedovoleným, aniž by smluvní strany dostaly nějaký prostor tomu přizpůsobit své chování.

Usnesení sp. zn. III. ÚS 1980/20 ze dne 11. srpna 2020***Téma: Žaloba na neplatnost; lhůta***

Žalobu na neplatnost rozvázání pracovního poměru lze podat před uplynutím výpovědní doby, což je v souladu s předchozími závěry Nejvyššího soudu, z nichž se podává, že „zaměstnanec může podat žalobu o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru kdykoliv poté, co se o existenci výpovědi dozvěděl.“ Lze podotknout, že soudy se v posuzovaném případě na výkladu předmětného ustanovení shodly, stěžovatelčina námitka, poukazující na opak, je nesprávná.

Usnesení sp. zn. IV. ÚS 1822/20 ze dne 1. září 2020***Téma: Odvolání z vedoucího místa; odstupné***

P. K. se stal šéfredaktorem a byla-li by vedlejší účastnice spokojena s prací stěžovatele, nic by jí nebránilo, aby funkci zástupce šéfredaktora nadále svěřila stěžovateli. Namísto toho se však zástupcem šéfredaktora stal I. C. a stěžovatel byl odvolán. Tato úvaha soudu doplněná zjištěními o pracovní kázi stěžovatele představuje dostatečný argumentační základ (pro rozhodnutí o nároku stěžovatele na odstupné po odvolání z vedoucího pracovního místa – pozn. autorů).

Usnesení sp. zn. IV. ÚS 2053/20 ze dne 8. září 2020***Téma: Odměna za práci; výkon praxe***

Stěžovatel zápisem k doktorskému studiu souhlasil s podmínkami studia a vzal na vědomí i výši stipendia. Stěžovatel vykonával pedagogickou praxi v rámci svého studia (neboť byla jeho povinnou součástí) a nešlo o výkon práce v pracovněprávním vztahu, za který by stěžovateli náležela peněžitá odměna za práci. Bylo-li v řízení prokázáno, že stěžovatel pobíral stipendium, příslušelo mu za plnění studijních povinností, jejichž součástí byla právě i pedagogická praxe.

Nález sp. zn. III. ÚS 4002/19 ze dne 22. září 2020***Téma: Odvolání z vedoucího místa; ředitel školy***

Lze přisvědčit argumentaci, že právní závěr, který v této otázce přijal (obecný soud ke způsobu založení pracovního poměru ředitele soukromé školy jmenováním podle § 33 odst. 3 zákoníku práce – pozn. autorů), nelze považovat za ústavně souladný výklad § 166 odst. 7 školského zákona (ve znění účinném do 31. prosince 2011 – pozn. autorů), protože vychází ze zákonodárcem neadekvátně použitého výrazu „jmenování“, bez zohlednění skutečného smyslu a kontextu právní úpravy.

...SODNÍHO DVORA (EU)

Rozsudek C-674/18 a C-675/18 ze dne 9. září 2020

Témata: Důchodové zabezpečení; platební neschopnost zaměstnavatele

Článek 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES může mít přímý účinek, takže může být uplatněn vůči soukromoprávnímu subjektu, který je dotyčným členským státem určen jako subjekt ručící za riziko platební neschopnosti zaměstnavatelů v oblasti zaměstnaneckého důchodového zabezpečení, pokud s ohledem na povinnost ručení, která je na tento subjekt kladena, a na podmínky, za kterých ji plní, lze uvedený subjekt postavit na roveň státu.

Rozsudek C-644/19 ze dne 8. října 2020

Témata: Doba určitá; pedagog univerzitního zařízení

Ustanovení 4 bod 1 rámcové dohody, která je obsažena v příloze směrnice Rady 1999/70/ES, brání použití vnitrostátní právní úpravy, na jejímž základě platí, že si mohou postavení stálého pedagoga univerzitního vzdělávacího zařízení zachovat pouze pedagogové, kteří mají postavení vedoucího disertační práce, zatímco pedagogové, kteří takové postavení nemají, mohou uzavírat pouze pracovní smlouvy na dobu určitou s režimem nižšího odměňování.

Rozsudek C-681/18 ze dne 14. října 2020

Témata: Agenturní zaměstnávání; opakované přidělení zaměstnance

Článek 5 odst. 5 věta první směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES nebrání vnitrostátní právní úpravě, která neomezuje počet po sobě jdoucích přidělení téhož zaměstnance agentury práce ke stejnému uživateli, ale brání tomu, aby členský stát nepřijal vůbec žádná opatření, která zamezují po sobě jdoucím přidělováním téhož zaměstnance ke stejnému uživateli s cílem obejít ustanovení směrnice 2008/104/ES jako celku.

Rubrika slouží k uvedení přehledu nejnovějších pracovněprávních judikátů s krátkým vymezením (citací nebo parafrází) předmětu řízení a hlavního závěru. Nejedná se o vyčerpávající popis daných případů a rubrika v žádném případě nemá a nemůže sloužit jako právní rada nebo úplný komentář k daným judikátům nebo jako jejich citace.